

Správne delikty

2019

Správne delikty - členenie

- priestupky
- iné správne delikty FO postihované na základe zavinenia,
- správne delikty PO a správne delikty FO postihované bez ohľadu na zavinenie,
- správne disciplinárne delikty
- správne poriadkové delikty

Priestupky (§ 2 PriesZ)

- legálna definícia

Ods. 1 Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a **je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone**, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Iné správne delikty FO postihované na základe zavinenia

- nie sú Z výslovne označené ako priestupky
- iným správnym deliktom FO je spravidla zavinené protiprávne konanie, ktorého znaky ustanovujú osobitné zákony, ak nejde o TC

- **dve základné skupiny:**
 1. správne delikty zamestnancov
 2. správne delikty FO oprávnených na podnikanie alebo na výkon kvalifikovanej činnosti
- Správne delikty zamestnancov majú niektoré zhodné znaky s priestupkami, ale aj odlišné znaky, a to v:
 - **subjekte deliktu** – môže ním byť **iba zamestnanec**
 - **objektívnej stránke** - **konanie spočíva v porušení povinností zamestnanca**

Správne delikty PO a správne delikty FO postihované bez ohľadu na zavinenie

Správnym deliktom PO je protiprávne konanie PO, ktorého znaky ustanovuje Z.

- vo vyše 200 zákonoch (colný, stavebný, živnostenský, Z o obecnom zriadení, Z o zbraniach a streľive, Z o ochrane spotrebiteľa, Z o cenných papieroch, Z o lesoch, katastrálny, Z o ochrane pred požiarmi ...).
- **Subjekt deliktu** je označený napr. ako podnikateľ, výrobca, kontrolovaná osoba a pod.
- **subjektom zodpovednosti** je PO ako celok a nie jej štatutárne orgány, jednotliví zamestnanci alebo členovia.
- **preukazuje sa len porušenie právnej povinnosti a ide o tzv. absolútnu objektivnu zodpovednosť.**

Správne disciplinárne delikty

- **zavinené porušenie právnej povinnosti v oblasti VS fyzickou osobou, o ktorom rozhoduje subjekt alebo vykonávateľ VS splnomocnený na základe.**
- **Disciplinárna zodpovednosť sa uplatňuje voči osobe, ktorá má určitý právny vzťah k danej organizačnej štruktúre subjektu alebo orgánu (komora, zbor ...), ktorý vzniká napr. na základe pracovnej zmluvy, menovaním alebo voľbou ako pracovný, služobný, členský alebo iný pomer.**
- **následok - uloženie disciplinárnej sankcie.**
- **môže vzniknúť len vo vnútri organizačnej štruktúry subjektu, ktorej je FO členom, zamestnancom, príslušníkom, funkcionárom a pod.**

Správne disciplinárne delikty

- **sa odlišujú od ostatných správnych deliktov najmä v tom, že:**
- **subjekt je vždy špeciálny**, iba osoba prislúchajúca k danej ustanovizni.
- **Správne disciplinárne delikty, ktoré môžu byť spáchané v oblasti VS:**
 - a) osôb v štátnej službe, v služobnom alebo v obdobnom pomere (PZ, colníci ...);
 - b) členov organizácií záujmovej, resp. profesijnej a stavovskej SA;
 - c) žiakov a študentov škôl;
 - d) osôb pozbavených osobnej slobody (obvinený alebo odsúdený, je disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie.

Správne poriadkové delikty

- **Majú procesnoprávnu povahu**
- nesplnenie procesnej povinnosti uloženej právnym predpisom
- SO ukladá poriadkovú sankciu (**obvykle poriadkovú pokutu, príp. poriadkové opatrenie**)
- účelom je presadzovanie porušených alebo nesplnených povinností
- nemajú všeobecnú právnu úpravu
- prejednanie je fakultatívne (**zásada oportunity**)
- **neuplatňuje sa pri nich zásada ne bis in idem**
- majú prevažne výchovnú funkciu

Správne poriadkové delikty

Subjekt - najčastejšie FO

Objekt - ochrana nerušeného priebehu správneho konania alebo kontrolného procesu

Objektívna stránka – marenie alebo sťažovanie priebehu správneho konania

Subjektívna stránka – t.j. zavinenie sa v zásade neskúma

§ 45 Správneho poriadku

- **Tomu, kto sťažuje postup konania**, najmä tým, že sa:
 - bez závažných dôvodov nedostaví na výzvu na SO,
 - ruší napriek predchádzajúcemu napomenutiu poriadok,
 - bezdôvodne odmieta svedeckú výpoveď, predloženie listiny alebo vykonanie ohliadky,
 - môže SO uložiť **poriadkovú pokutu do 166 €, a to aj opakovane.**
- Toho, kto hrubo ruší poriadok, môže SO tiež **vykázat' z miesta pojednávania**; ak je vykázaný účastník konania, **môže sa konať v jeho neprítomnosti.**
- SO, ktorý poriadkovú pokutu uložil, **môže ju odpustiť.**

Trestnosť správnych deliktov

- Pri zodpovedaní otázky, či je konkrétny správny delikt „trestný“ v zmysle čl. 6 Dohovoru, ESLP prihliada na tri kritériá, ktoré po prvýkrát vymedzil v rozhodnutí vo veci **Engel a ďalší v. Holandsko**:
 1. kvalifikácia deliktu podľa vnútroštátneho práva
 2. povaha deliktu
 3. druh a závažnosť sankcie, ktorá za delikt hrozí

Trestnosť správnych deliktov

- **1. kvalifikácia skutku podľa vnútroštátneho práva.**
- má rozhodujúci význam iba vtedy, ak je skutok považovaný za trestný aj vo vnútroštátnom práve.
- Podľa ESLP má **1. kritérium iba relatívny význam**, t. j. ak je predmetný čin kvalifikovaný vnútroštátnym právom ako TČ, ide z pohľadu Dohovoru a jeho dodatkových protokolov vždy o „trestný čin“, ak však nie je podľa vnútroštátneho práva subsumovateľný pod skutkovú podstatu žiadneho TČ, nemožno automaticky vylúčiť jeho „trestnosť“ v zmysle Dohovoru.
- V takom prípade sú rozhodujúce zvyšné dve kritériá.

Trestnosť správnych deliktov

- Pri druhom a treťom kritériu sa nevyžaduje ich kumulatívne naplnenie.
- ESLP ich vo väčšine prípadov aplikuje alternatívne. Sú však aj prípady, kedy samostatná analýza každého z nich neumožňuje dospieť k jednoznačnému záveru o charaktere deliktu a v takom prípade ich ESLP aplikuje kumulatívne.
- **2. povaha deliktu vzhľadom na to, či subjektom môže byť každý alebo len obmedzený okruh osôb.**
- ESLP berie do úvahy, či je predmetná právna norma adresovaná všetkým subjektom alebo iba určitej skupine osôb s osobitným statusom a či je záujem chránený danou normou všeobecný alebo partikulárny.
- **3. povaha a prísnosť sankcie z hľadiska jej druhu a výmery.**
- Je potrebné posúdiť, či má daná sankcia iba reparačnú funkciu alebo preventívno-represívnu. Ak má povahu preventívno-represívnu, tak je potrebné v druhom kroku posudzovať prísnosť sankcie. Pri posudzovaní prísnosti sankcie nie je rozhodujúce, aká sankcia bola uložená, ale aká sankcia páchatelovi hrozí, to znamená, akú najvyššiu sankciu za daný delikt umožňuje zákon uložiť.

Trestnosť správnych deliktov

- Autonómnosť výkladu pojmov TČ a trestná vec slovenské súdy akceptujú.
- (Rozsudok **NS SR**) z marca 2009, podľa ktorého „*trestanie za správne delikty (priestupky, správne delikty právnických osôb a správne delikty fyzických osôb – podnikateľov) musí podliehať rovnakému režimu ako trestný postih za trestné činy.*
- *Z tohto hľadiska je potrebné vykladať aj všetky záruky, ktoré sa poskytujú obvinenému z trestného činu. Hranice medzi trestnými deliktami, za ktoré ukladá trest súd a deliktami, za ktoré ukladajú sankcie SO, sú určené prejavom vôle zákonodarcu a nie sú odôvodnené prirodzeno-právnymi princípmi.“*
- Taktiež Engelovské kritériá boli NS SR citované v mnohých rozhodnutiach. Nie vždy sú správne a dôsledne aplikované.

Konanie o správnych deliktoch

- Ak je predmetom konania **priestupok**, SO postupuje podľa PriesZ a podporne podľa SP
- **SP nemôže zohľadniť požiadavky na rozhodovanie o iných správnych deliktoch**
- Ak je predmetom s. konania **rozhodovanie o vine a treste za iné SD** je SO povinný postupovať podľa:
 1. **správneho poriadku**
 2. **rešpektovať dokumenty s obsahom tzv. európskeho správneho práva procesného a**
 3. **aplikovať zásady trestného práva**

